

TMMOB İstanbul Sözleşmesi için Dava Açtı

TMMOB, kamuoyunda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen 'Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin feshine yönelik Danıştay'da iptal davası açtı. TMMOB tarafından 3718 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle Danıştay'a açılan davanın dilekçesinde, "kanun" hükmünde olan uluslararası sözleşmelerin idari tasarrufla iptal edilmesinin mümkün olmadığı vurgulanırken, karara dayanak olarak gösterilen 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Anayasa Mahkemesi'ne taşınması istendi.

Uluslararası sözleşmelerinin Anayasa'nın 90. maddesi göre "kanun" hükmünde olduğuna vurgu yapılan dava dilekçesinde, sözleşmeden çekilmeye yönelik kararın "fonksiyon gaspı niteliğinde ağır ve açık hukuka aykırılık içermekte" olduğu ifade edilerek, şöyle denildi:

"Bununla birlikte kamuoyunda ve uluslararası alanda İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen 'Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin feshine ilişkin işlem; yetki ve şekil unsurları bakımından hukuka aykırılık içermiyor olsaydı dahi kamu yararı içermemesi, kadınların yaşam hakkı, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkı başta olmak üzere en temel haklarına yönelik güvenceleri ortadan kaldırması dolayısıyla da hukuka uyarlık taşımamaktadır.

Tüm bunlara ek olarak, anılan kararın dayanağı olan 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3. maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında yer alan "bunların hükümlerinin uygulanmasını durdurma ve bunları sona erdirmeye" ve üçüncü fıkrasında yer alan "uygulanmasının durdurulduğu ve sona erdiği tarihler; Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tespit olunarak Resmî Gazete'de yayımlanır"

ibarelerinin yasama organının yetkisinde olan işlemlerin Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılabilmesine olanak vermesi nedeniyle Anayasaya aykırı olduğundan iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi önüne götürülmesi gerekmektedir."

Yok Hükmünde Sayılmalı

Kararın "fonksiyon gaspı" niteliğinde olduğundan yok hükmünde olduğunun tespit edilmesinin istendiği dilekçede, İstanbul Sözleşmesi'nin toplumsal önemi ise şöyle anlatıldı:

"İstanbul Sözleşmesi ile Sözleşmenin denetlenmesi bakımından raporlama usulü öngörülerek, sivil toplum kuruluşlarının ve kadın örgütlerinin de gölge rapor katkıları ile bölgesel bir farkındalık yaratma olasılığı olanaklı hale gelmiştir. Yine Sözleşme ile kadınlara yönelik şiddetin kamusal ya da özel alanda meydana gelebileceği belirtilecek her ikisinde de taraf devletlerin bu şiddeti önleme sorumluluğu olduğunu kural altına alınmıştır.

Devamında, kadınlara yönelik şiddetin uygulamasında hiçbir örf adet kültür inancı gibi gerekçelerin kabul edilemeyeceği; sadece evli olan kadınları değil tüm kadınların ve ev içi şiddete maruz kalanların gözetilmesi gerekliliği kural altına alınmıştır.

Sözleşmede şiddetin yalnızca fizik-

sel değil sosyal, ekonomik, psikolojik ve benzeri pek çok türü olduğu ortaya konmuş ve Anayasaya ve temel insan hakkı metinlerine paralel olarak tüm bu şiddet biçimlerine yönelik düzenlemeler öngörülmüştür.

Yine Sözleşmede kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddet söz konusu olduğunda arabuluculuk gibi, uzlaştırma gibi alternatif çözüm yollarının yasaklanması kural altına alınmıştır."

Yukarıda özetlenen hususlar göz önünde bulundurulduğunda görüldüğü üzere, **İstanbul Sözleşmesi; kadınların hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan ve tam da Anayasada tarif edildiği üzere bu haklara yönelik siyasal, ekonomik ve sosyal engel olarak gerçekleşen kadınlara yönelik şiddeti önleyerek yaşama haklarına yönelik güvenceler oluşturan; kadınların maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları sağlamaya dönük mekanizmalar öngören ve kadına yönelik şiddet ile toplumsal cinsiyet eşitsizliği arasındaki bağlantıyı ortaya koyarak cinsiyetler ve cinsel kimlikler arasındaki eşitliğin yaşama geçmesini sağlayacak düzenlemeler öngören bir temel insan hakları sözleşmesidir."**